

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Současná publicistika a kauzy v České republice

Josef Klíma, novinář, reportér, režisér

Představovat našeho v současné době nejúspěšnějšího investigativního žurnalistu Josefa Klímu je asi zbytečné. Jeho jednotlivé televizní pořady mají velkou sledovanost. Jedná se totiž vždy o velmi kontroverzní téma, týkající se ve většině podsvětí či jeho propojení s politickou scénou. Právě o tom, co je nutno udělat při přípravě řešení jednotlivých kauz a způsobu zpracování se zabývalo toto kolokvium.

Josef Klíma spolu s Radkem Johnem byli v České republice první, kteří v tehdy začínající televizi NOVA dostali prostor právě pro komentované řešení jednotlivých kauz. Přednášející postupně vysvětloval složitosti při výběru jednotlivých témat. Sám přiznal, že v současné době není ani tak problém v množství témat, jako vybrání toho pro veřejnost nejzajímavějšího. Při počátku těchto investigativních reportáží byl totiž problém zajímavé kauzy vyhledat, či sehnat někoho, kdo na ně upozorní.

Studenti byli velmi překvapeni sdělením, kolik hodin pátrání a zjišťování jednotlivých kauz zabere. Velmi zajímavé bylo i upozornění i na etiku celého pořadu. V každé reportáži totiž musí dostat prostor obě strany, který se vlastní kauza týká. Jak řekl pan Klíma: „V případě, že se kritizovaná strana nehodlá k problému vyjádřit, tak je potřeba toto divákům sdělit či dokonce v některých případech je tato reportáž ve výrobě zastavena. Mohlo by totiž dojít k dlouhým a nepříjemným soudním procesům, které by pro televizní stanici mohly být velmi finančně nákladné.“

Další velmi zajímavou kapitolou byl popis vlastního natáčení. Zde se vždy musí dbát na to, aby byl jasně dán souhlas s natáčením a i s vysíláním v televizním programu. Není nutné tento souhlas zveřejňovat v reportáži, ale je nutné, aby tento záznam o souhlasu byl uložen v archivu. To právě kvůli potencionálním budoucím sporům. Vlastní celou kapitolou je natáčení skrytou kamerou. Nejen, že informace o tom, že se natáčí skrytou kamerou, musí být zveřejněna v reportáži, tak vlastní výběr místa a způsobu natáčení je velmi komplikovaný. Vůbec celý způsob tzv. skryté kamery se musí vybírat s maximální pečlivostí, protože zde mohou nastat i případné soudní spory.

Po vlastní přednášce se strhla velmi intenzivní diskuse, kde studenty zajímaly některé kauzy. Otázky padaly i na to, proč některá zajímavá témata či některé kauzy vůbec nebyly zpracovány. Současně studenty velmi zajímalo, co je rozhodující ve výběru témat. Pan Klíma jim na to odpověděl, sice krátce, ale velmi výstižně: „Témata jsou vybírána podle toho, zdali zajímají či ovlivňují velkou část populace. Problém jednotlivce, byť velmi smutný, bohužel diváka k televiznímu přijímači nepřitáhne.“ Velmi zajímavý dotaz, a to hned od několika

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

studentů, byl, zdali se pan Klíma bojí a má strach, že se mu někteří aktéři různých kauz pomstí. Pan Klíma na to řekl: „Nesmím na to myslet, jinak bych tuto práci ani dělat nemohl.“

Toto kolokvium patřilo mezi ty velmi úspěšné a studenty hodnocené jako velmi zajímavé. Celý problém investigativní žurnalistiky, která se pohybuje ve spojení mezi novinářinou a reportérstvím, je v tom, že se jedná o úplně novou disciplínu. Je zde nutno mít připraven dobrý scénář (scenáristika), umět ho zpracovat (žurnalistika) a navíc ho umět předat divákům (reportérství). Je to tedy průnik hned několika oborů.